

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

השתדלות

רבנו בחיי מביא שתי סבות בשער הבטחון: מדוע חייב הבורא את האדם לחזור אחר צרכיו הגשמיים, ומדוע ברא את האדם חסר כל כך, וכתוצאה מכך כל חייו צריך הוא לעשות השתדלות לשם מחיתו.

סבת חובת ההשתדלות סבה ראשונה - רצה הבורא יתברך לנסות את האדם אם ילך בדרךיו אם לאו, ולכן האדם נברא שהוא נזקק לדברים רבים: מאכל, משתה, מלבוש, קורת גג ואשה. וצוה הבורא יתברך לחזור אחריהם ולהשיגם בדרךים המתרות על פי התורה הקדושה, ואם יחזור אחריהם האדם בדרך המתרת יקבל שכרו בעולם הזה ובעולם הבא מאתו יתברך.

ארחיב מעט את הדברים - אם אדם לא היה צריך אכל, לא היה צריך לזרע ולקצר את שדהו ולא היה יכול לקיים מצוות רבות התלויות בארץ: קט, שכחה, פאה, תרומות ומעשרות, שמטה וכו'. אם האדם לא היה צריך בגדים, לא היה בידו לקיים מצוות ציצית, שעטנז וכו', ואם לא היה צריך קורת גג, לא היה עולה בידו לקיים מצוות מזוזה ומעקה.

בנוסף לכך אם לא היה צרך בכסף, לא היה נתן לקיים חלק נרחב ביותר מן התורה, כגון צדקה לעני, תשלום לפועל ביומו, המנעות מנטילת רבית עבור הלואה ועוד מצוות רבות שבתורה שתלויות בממון. וכן אם לא היה צריך האדם אשה, לא היה באפשרותו לקיים מצוות קדושי אשה, מצוות פריה ורביה וחונן ילדים. ולכן הביא הבורא יתברך את האדם לעולם כשהוא נזקק לכל הדברים הנזכרים לעיל כדי לבחון אותו האם יבחר במצוות הבורא וילך בדרךיו ויקבל שכר עצום עבור מצותיו.

סבה שנייה - אלו לא היצרך האדם לטרח ולחזור

פרשת חקת

עלון מס': 419

אחר פרנסתו היה פנוי כל הזמן, והבטלה מביא את האדם לעבר על כל התורה כלה. תארו לעצמכם שכל בני האדם היו קמים בבקר, ואין להם שום מטלות לעשות כמו החיות והבהמות שאינם צריכות לדאג לשום דבר. כתוצאה מכך היה עולה על לבם יצר הרע לעשות דברים מעניינים, ולאט לאט הם היו נמשכים לדבר עברה כמו שאמר הנביא ישעיהו (ה, יב) "והיה כנור ונבל תף וחליל וזינן משתיהם ואת פעל יהוה לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו". וכבר קבעו חז"ל שהבטלה מביא לידי זמה.

יתרה מזאת, השפע מביא את האדם לבטט בבורא יתברך כמאמר התורה (דברים לב, טו) "וישמן ישרון ויבעט, שמת עבית כשית ויטש אלוה עשהו וינבל צור ישעתו".

וכך היה באמת בזמן אנשי דור המבול שמספר עליהם במדרש רבה הם היו זורעים את שדותיהם אחת לארבעים שנה, וארך חייהם היה בממצע שמונה מאות שנה, ותינוק ברגע לדתו כבר היה מדבר והיה הולך להביא מספרים כדי לחתך את חבל טבורו, וכל חיות השדה היו בעיניהם כעכברים קטנים. כלומר שפע של פרנסה, כח ועצמה.

בסופו של דבר כלם, חוץ מנח ושלשת בניו, השחיתו כל דרכיהם על פני האדמה בעברות החמורות ביותר. וכל זה למה? היה לדור המבול שקבלו מהבורא יתברך הם הרגישו בטוחים בכחם ובחכמתם ועזבו את הבורא יתברך. הברכה היחידה היתה להביא מבול שישמיד את כל העולם ולהתחיל הכל מחדש, וכל זה מחמת השפע שהשפיע עליהם הקב"ה.

ולכן מאז ועד עתה ברא הקב"ה אותנו חלשים ונצרכים כדי שנהיה עסוקים בעמל צרכי חיינו, וכך לא יהיה לנו זמן פנוי שאפשר לעבר על רצונו יתברך.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

זמני השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:30	19:33	19:30
יציאה:	20:21	20:23	20:20
ר"ת:	21:18	21:19	21:15

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:11

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

המוסעדה

יש לכם שמחה במשפחה? ברית, חתונה, בר מצוה.

ידועה המנולה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מוסעדה"

תחב שותפים להאכל למעלה סמאה ועפרים איש להלחמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם מברכים על מנגו ונקטרינה שהחיינו?
תשובה: מנגו הינו פרי חדש וצריך לברך שהחיינו וכן נקטרינה ומי שאכל אפרסק ובירך שהחיינו אינו צריך לברך שוב על נקטרינה כיון שזה אותו זן וכן להיפך אם אכל ובירך שהחיינו על נקטרינה לא יברך שוב שהחיינו על אפרסק. חזו"ע הלכות ברכות (עמ' תצד).

שאלה: אם יש יהודי שנוסע רק בחג ולא בשבת האם שהוא נוגע ביין (לא מבושל) מותר לשתות מהיין?
תשובה: אפשר להקל לשתות מהיין שנגע היות ונסיעה ביו"ט אינה אסורה אלא מדרבנן (שהדלקת אש ביו"ט אסורה מדרבנן) ואדם שמחלל את המועדות מדרבנן אינו עושה יין נסך. (עיין הליכו"ע ח"ז עמ' קנח).

שאלה: אצלנו בביהכ"נ נוהגים שאחד שיש לו אזכרה קונה מפטיר ועולה ומברך על ההפטרה והחזן קורא את ההפטרה. האם זה מותר?
תשובה: מי שנוהג כך יש לו על מה שיסמוך כבמבואר בב"י (סי' רפב) ולכתחילה כדאי שזה שקורא את ההפטרה יקרא גם כן את המפטיר (כמובן אם יודע לקראתו כהלכה). (רמ"א סי' רפד והלכה ברורה שם).

שאלה: מי שהיה חולה בשבת בבוקר עד מתי יכול להתפלל מוסף?
תשובה: תפילת שחרית (עמידה) זמנה עד חצות וזמן תפילת מוסף לכתחילה זה עד שעה אחר חצות, ואם לא הפסיק יכול להתפלל כל היום (עד השקיעה). (מרו"ק סי' רפו).

שאלה: אני נוהג לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום ביום שישי ולאחר מכן את ההפטרה ורציתי לדעת שיש הפטרה אחרת כגון שבת ורו"ח איזה הפטרה צריך לקרות ביחיד?
תשובה: מנהג יפה לקרוא גם את ההפטרה כמו שכתב הרמ"א (סי' רפה סעי' ד). וכתבו שם הפוסקים (עיין ברמ"א ובכף החיים שם) ששבתות שקוראים הפטרה אחרת בציבור בכל זאת שקורא ביחיד יקרא את ההפטרה של אותו השבוע ולא מה שקוראים בציבור, ע"ש.

הנהגות מרן

רבו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ביצה

ביצה יש בה איסור בישולי גויים. ואף שיש גומעים את הביצה חיה, מכל מקום אין זו אכילה חשובה אלא על ידי דוחק גדול. ועוד משום שאין כוונתם לאכילה ממש אלא לרפואה. וכן מבואר מהרשב"א (תורת הבית הקצר בית ג שער ז דף צד סע"ב) שכתב, הקטניות, אף שמקצת אנשים אוכלים אותן כשהן חיות, אף הן אסורות, לפי שאינן נאכלות אלא על ידי דוחק גדול. (וכן מבואר בתוספות יבמות מו ע"א. הרמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יז הלכה יד. סימן קיג סעיף יד. שו"ת יביע אומר חלק ד א"ח סימן יב אות טז)

"הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה" (תהלים קכ ב)

לפני למעלה מ-70 שנה כשמרן מלכא זצוק"ל התגורר במצרים, היתה להן משרתת גויה בבית. יום אחד הם יצאו והשאירו את המשרתת לבדה. כשחזרו, ראו מחבת מלוכלכת בכיור. כשנשאלה המשרתת על כך, ענתה לתומה שטיגנה חביתה לעצמה. אז מרן הוכיחה בעדינות על זאת, והסביר לה שבגלל זה נאסרה המחבת עתה בשימוש, כי היא בלעה איסור בישולי גויים, והזהירה שלהבא לא תעשה כן.

"אשר פיהם דבר שאן וימינם ימין שקר" (שם קמח ד)

שוב מעשה שהיה לפני כ-30 שנה בבישיבת "חזון עובדיה" שהפועל הגוי טיגן חביתה לעצמו במחבת של הישיבה. אז הוכיחו מרן ראש הישיבה הראשון לציון שליט"א, והזהירו שאם יעשה כן שוב, יקנס אותו לשלם מחיר מחבת חדשה. לאחר תקופה ארוכה, שוב עשה כן הגוי וטיגן חביתה לעצמו, אז קנס אותו הרב והוריד לו ממשכורתו מחיר מחבת חדשה (כשרות המטבח בהלכה ובאגדה).

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

מנהג יש

הנביא (שמואל א יז, יב) מתאר כיצד הגיע דוד לשדה הקרב? היה זה לאחר ששאל המלך גייס מכל משפחה את הגברים הלוחמים, וכך גייסו גם אחיו של דוד, וישי שהיה זקן לא הצטרף עמיה למערכה, תחת זאת יצאו שלושת בניו הגדולים, אך את דוד שהוא הקטן, השאירו בבית לצידו של ישי, ואף שהוא הגיע לבית שאול המלך על מנת לנגן לו, עדיין הוא היה הולך ושב מבית המלך לבית אביו לרעות את צאנו, מכיון שארכו הימים ואזלה האספקה ללוחמי שאול, ציווה ישי את דוד לרדת למחנה ישראל, ולהביא לשלושת אחיו מזון ועשרה לחמים, ישי מוסיף ומצוה את דוד, לקחת מאחיו גט כריתות עבור נשותיהם שנותרו בבית (שבת נו ע"א), כי כן היה המנהג בעם ישראל, שכאשר יוצאים למלחמה היו נותנים גט כריתות לנשים, שאם לא ישובו בעליהם משדה הקרב לא ישארו עגונות, וכפי הנראה שהיציאה לקרב מול הפלישתים היתה בחיפזון, ולכן לא הספיקו אחיו של דוד להפקיד את הגיטין ביד אביהם.

בנוסף לכך, צירף ישי גם 'עשר גבינות' שנועדו עבור 'שר האלף' שבניו היו תחתיו, ובכך ימצאו חן בעיניו (רלב"ג שמואל א יז, יח), וכתב רש"י (שם), שהיה זה יהונתן בן שאול שנאמר בו שהוא שר האלף, וכפי שהתבאר בפרק טז (מאמר יא), שישי היה שולח מנחה היו טמונות בה כוונות נשגבות, וצריך להבין כיצד בעשר גבינות חלב, רצה ישי להשפיע על שר האלף שבניו ישאו חן בעיניו? ונראה לבאר שהספרה עשר מסמלת על שלמות כי במספר זה נכללים כל המספרים הפרטיים והופכים להיות יחידה אחת, ולכן המספר המינימלי היחשב כקהל הוא עשרה אנשים, והחלב בצבעו הלבן מסמל את מידת הרחמים, והיין בצבעו האדום סמל את מידת הדין, ויתכן שישי רצה להשפיע על יהונתן שהוא השר הישיר של בניו שיפקד עליהם בחסד וברחמים, וישפוט אותם ככלל, ולא יראה כל אחד מהם באופן פרטני ומדוקדק.

משליחותו של ישי נלמדו כמה הלכות: א. שכל היוצא למלחמה עליו לתת גט כריתות לאשתו, (הלכה חשובה זו תשפוך אור על סוגיית 'דוד המלך ובת שבע' שתבואר בספר שמואל ב), ב. מכדי החלב ששלח ישי נלמד שמותר לשתות

חלב בהמה טהורה, וכך מסיקה הגמרא (כריתות ו ע"ב).

הבטחה שאול

כשהגיע דוד לדרוש בשלום אחיו, נחשף לראשונה לחירופיו של גוליית וראה כיצד ישראל נסים מפניו כדברי הפסוק (שמואל א יז, כד), 'יָכַל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּרִאֲוָתָם אֶת הָאִישׁ, וַיִּנְסוּ מִפְּנָיו וַיִּירָאוּ מְאֹד', וכמו שהרחבנו במאמר הקודם, גוליית כוונה הניס את ישראל פעם אחר פעם, ולא יצא להתקפה, משום שהמתין ליום הארבעים שבו רצה להילחם ולנצח. דוד המלך שמע את אנשי ישראל המשוחחים ביניהם, ששאל המלך אמר שמי שיכה את גוליית יעשירונו המלך עושר גדול ויזכה להיות חתן המלך, ואת כל בית אביו יפטור ממסים. המלבי"ם (שמואל א יז, כו) מפרש, שדוד המלך השתומם מכך שמנסים לעורר את הרצון (המוטיבציה) של האנשים, על ידי הצעה של עושר וכבוד, ולא מעוררים בהם את הרצון להכות בגוליית מפני שהוא מבזה את כבוד ה' בחירופיו, ושזוהי זכות עצומה ואין צורך לתת עליה מתנה נוספת, אך האנשים עימם שוחח השיבו לו, שהוא צודק, ואין כוונת המלך שהעושר והכבוד יהיו שכו על הפעולה, אלא מי שהראה גבורה נפלאה להכות את גוליית, אין ראוי ממנו להיות חתן המלך, מעצם מעלתו שהוא בן חיל.

חדש!!! יצא לאור הספר "המלך דוד" שמואל ב - לרכישה באתר "אופקים בוקס", או 02-642885

שוותפים!
ממשיכים בבניה

ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום!

ניתן להנציח/הצלחת/לרפואת/לע"נ

מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36

03-8000770

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א

2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי:

054-8502066

לאשת החיל

שעון מעורר

למי קל להעיר את הילדים בבוקר? ולמי זה עבודה בפני עצמה? הרבה מספרות שהן כל בוקר עם הלשון בחוץ עד שמגרות את החמודים מהמיטה. אחד צריך קצת יותר זמן התאוששות בבית, השני קם 5 דקות לפני שיוצאים, זאת עושה מערכת שעות ברבע ל-8, וכמובן שכל שני וחמישי חסר יציאות לבנים וגרבינונים לבנות...

כמה עצות יש לעניין הזה, כמה תובנות הגיעו אנשי חינוך מלומדים – עובד לא לא, תנסו בעצמכן. ומה כולם אומרים? העיקר לשלוח אותם בחינך, בנחת. לא בכעס. אתן מצליחות?

הדעה הרווחת היא - להסיר אחריות מההורים וכך הילדים ייקחו את האחריות, לא תהיה להם ברירה. הם אמורים לקום וללכת לכיתה, לא את. הם צריכים לקחת את האחריות. תורידו מעצמך את הלחץ, תסבירי פעם אחת שממחר את מעירה פעם פעמיים ומי שלא קם בעיה שלו.. ולאט לאט הם אמורים לקחת את האחריות ויקומו מעצמם, כי אף אחד לא רוצה להישאר במיטה עד הצהריים (נקווה).

בסופו של דבר, כל ילד מרגיש טוב עם עצמו כשהוא מגיע מוקדם לכיתה או לגן, רענן ושמוח אחרי טעימה קטנה בבית, שהרי בחוץ מגיע המרוץ התחרותי של היומיום שבשבילו צריך הרבה מאגרי כוח. והבוקר הוא באמת זמן קצר וחשוב שמטעין אותנו. בסיעתא דשמיא.

אבל תפיקונו הוא לא לתת מעשיות בחינוך, אלא לדבר קצת מעבר..

המאמר הזה נכתב לאחר שיחה עם חברה טובה שסיפרה על מרתון הבוקר שלה שלא נגמר, או יותר נכון, נגמר מאוחר מידי בשביל המשרד שהיא צריכה גם להגיע אליו בסוף.. היא סיפרה שכל יום היא מנסה לקום ב-5 ובפועל היא קמה הרבה יותר מאוחר. הרב של הבן שלה כבר העיר שהילד מאחר לכיתה וזה מפריע לכולם.. ולא נעים. אז הגיע היום שהיא החליטה ללכת לישון מוקדם יותר בכדי לקום בשעה המיוחלת. 5 יום למחרת היא התעוררה 10 דקות לפני 5, חזקה ורעננה כדי להתחיל את היום, אך מדה.. יצר הרע העייף אמר לה "אבל עשרה ל-5, עוד לא 5, יש לך עוד 10 דקות לישון..." מכירות את זה?

כמובן שכולנו מנחשות מה היה בהמשך.. האמא המסורה התעוררה שוב, מאוחר, לתוך מרתון חוזר, איחורים, רעש ולחצים...

בסופו של יום, היא הגיעה למסקנה שכל כך חיזקה אותי ובה רציית לשתף אתכן, קוראות יקרות.

היא הבינה למה היא לא הצליחה לקום בזמן שהיא רצתה - כי היא לא מספיק הכניסה את השם לתמונה. היא תלתה את זה בכך שהיא תלך לישון מוקדם ויהיה לה כוח לקום מוקדם יותר.. אבל היא שכחה להתחנן להשם שייתן לה את הכוח ויעיר אותה ב-5.

וזה השעון המעורר האמיתי.

הקב"ה מעיר אותנו תמיד, אם רק נתבונן נראה את מה שהוא מנסה לומר לנו. הוא מנסה להעיר אותנו בכל סיטואציה. הוא כביכול מבקש: "תזכרו אותי, תזכרו לבקש ממני". תרימי עיניים לשמיים לפני ההשתדלות ואחריה, אל תשכחי מי עשה זאת ומי יסדר את הכל. לא בעזרת ההשתדלות ולא בעזרת העולם הזה.. אף אחד לא באמת יעזור לנו. אם השם לא רוצה שנצליח במשהו, גם אם נעשה שמיניות באוויר ונשים 10 שעונים מעוררים לכל מיני משימות בחיים, זה לא יעזור.

רק את הקב"ה אנחנו צריכות בחיינו.

וכל אחת תיקח את זה לתחום אחר שמדבר אליה, לפעמים לא הולך לך משהו.. תחשבי, הכנסתי את הקב"ה לתמונה הזאת? לפני שהכנסתי את הרופאה / השדכנית / המורה / מתווך - לפני כל דבר אחר.. האם התחננת להשם שהעניין יסתדר, אם זה לטובתך? כי אם לא, כנראה שלכך השם מצפה.. ולכן זה לא הולך.. כדי לכוון אותנו בכיוון הנכון, שלא נשכח את המסלול האמיתי בעולם הזה.

צריך להודות להשם שהוא מעורר אותנו בדברים קטנטנים ולא נותן שהכול ילך חלק, כי אם הכל הכל יסתדר - מתי נזכר בו? . שבת שלום

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

התנאי של ראש הישיבה לקבל את הבהרה

בפגישת השבוע מובא ענין עמל התורה בפסוק "זאת התורה אדם פי מות באהלו" ודרשו חז"ל (ברכות סג): שאין דברי תורה מתקיימים אלא בפי שמימית עצמו עליה. יש בזה הרבה באורים. ונראה שכלול בזה גם נפך נוסף שלפעמים אדם תומך בעמלי תורה ומצפה לאיזה גמול, ולא רק שהוא לא מקבל אותו אלא ההפך ופה נבדק האם אתה מיימת עצמך דהינו את הרגשות שלך ולא חס ושלום נוקם בהם. והמעשה הבא יעיד על זה עשרת מונים.

ספר הר"ג: חייאל צוקר שליט"א שהעוררן הדין הנודע יעקב וינרוט ו"ל זכה ליצג את הצבור החרידי בנושאים רבים, בנוסף להיותו עורך דין מנסה וממלח, היה בעל חסד גדול, שהגיש למוסדות תורה רבים סיוע משפטי בהתנדבות מלאה. באחד מן הימים התגלגל לפתחו מקרה של בחור שלא התקבל לאף ישיבה

פינים מהפרשה

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר: (ב) זאת הקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה המימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על.

ובגמ' יומא פג ע"ב דרשו חז"ל: זאת התורה אדם כי ימות באהל אפי' בשעת מיתה תהא עוסק בתורה אמר ר"ל אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל. וכיו"ב במשנה באבות שנינו (פ"ו מ"ד): כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל ואם אתה עושה כן אשריך וטוב אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב. יש להתבונן, וכי רק כך קונים את התורה?! הלא אם בורא עולם נתן לאדם שפע ומזון טוב, ויש ביכולתו לאכול כל יום יותר מפת במלח, ולשתות מים בשפע, וביכולתו לישון על מיטה טובה ולא על הארץ, האם במצב כזה אינו יכול לזכות לדרכה של תורה? האם כך הם פני הדברים שכדי לזכות לדרכה של תורה, יצטרך האדם להסתפק בפת במלח, ומים במידה, ושניה על הארץ?! הנה בודאי שאין זו כוונת המשנה, כי מי שהקב"ה נתן לו שפע טובה וברכה, אדרבה ישתמש בהם כדי ללמוד תורה יותר ויותר, ויכוון שאוכל טוב וישן טוב כדי לעשות רצון השם בחשק ובשמחה. אך נקודת המוצא כאן, האם גם במצב שהבורא לא היה נותן לך את כל השפע הזה, גם היית נשאר לעסוק בתורה? או שאז כבר היית יוצא למסחר ולעסקים, כי חסרות לך ההנאות הללו שהורגלת אליהם? זו נקודת המבחן של האדם: אם עתה הוא עוסק בתורה, רק מפאת שיש לו את כל צרכיו וסיפוקיו, אבל אם יגיע יום שלא יושלמו לו כל צרכיו, הוא יעזוב את עסק התורה - הוא לא יזכה לקנות את התורה. אבל אם בדעתו שגם אם יגיע לקשיי פרנסה ולא יושלמו לו כל צרכיו, הוא ימשיך לעסוק בתורה ולא יעזוב, הוא באמת יזכה לקנין תורה. נקודה זו מדויקת בלשון התנא שכתב בלשון עתיד: פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, ולא אמר בלשון הווה, פת במלח אתה אוכל, ומים במשורה אתה שותה, ועל הארץ אתה ישן, ואילו בתורה אמר בלשון הווה: "ובתורה אתה עמל", ללמדך שלא מן ההכרח שעשוי בפועל צריך אתה לאכול כך ולישון כך, אלא אף שעתה חנך השם יתברך בשפע, אל תחשוב שרק במצב זה אתה עוסק בתורה, אלא גם אם חס ושלום יגיע יום בעתיד ולא יהיה לך שפע כמו שיש לך עכשיו, גם אז תשב ותעסוק בתורה ולא תחדל ממנה. ובדרך זו ובהבנה זו, תזכה לדרכה של תורה.

וכתב הרמב"ם (פ"ג מהלכות תלמוד תורה הלכה ו, ז): מי שנשא ליבו לקיים מצוה זו כראוי, ולהיות מוכתר בכתר תורה, לא יסיח דעתו לדברים אחרים, ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחת. שמא תאמר עד שאקבץ ממון, ואחר כך אחזור ואקרא או עד שאקנה מה שאני צריך ואפנה מעסקי ואחזור ואקרא, אם תעלה מחשבה זו על לבך, אין אתה זוכה לכתרה של תורה לעולם, אלא עשה תורתך קבע ואמרת עראי. ואם הרבית תורה הרבית שכר, והשכר לפי הצער. ואל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה. וכתב המאירי (מסכת הוריות י ע"ב):

הצדיקים אין ראוי להם להיותם הומים אחר הממון עד שיתרשלו מדברי תורה. רחוק הוא להשיג תורה וממון כאחד. חכמי המליצות כתבו במשלהם, רחוק הוא לתפוש שני צדיקים במרוצה אחת'. ועתה ראה הפלגת המשל שהצבי לרוב קלותו ליהא הרוצה ללכדו גם באחד, וכל שכן בשנים. כן התורה והממון, כל אחד מהם קשה להשיגו, כל שכן שייקש להשיג שניהם כאחד, ומתוך כך אין ראוי לו להשתדל על כך. עיי"ש. מעשה שסיפר החפץ חיים על משפחת החר, מלפני כ-250 שנה. האבא רבי יחיאל מיכל (נין ונכד לבעל התוספות יום טוב), שידך את בנו העילוי רבי יוסף עם בת עניים טובה. אך כיון שלבני הזוג לא היתה פרוטה בכיס, נכנסו ההורים להתייעץ עם הגאון רבי חיים, שהיה גדול חכמי ברודי בזמנו. הרב יעץ להם שבודאי לא ידחו את השידוך, ולבעיה הכלכלית יש פתרון, שגם לאחר החתונה ימשיך הבעל לאכול אצל הוריו, והאשה תמשיך לאכול אצל הוריה עד שירוחם להם. סיים החפץ חיים: משידוך זה אף אחד לא הצטער, ובודאי לא דורות שלמים ההוגים בתורת בניהם עד היום, הלוא הם: רבי יהודה הכהן החר, מחבר "קונטרס הספיקות" ו"תרומת הכרי", ואחיו רבי אריה לייב הכהן, מחבר: "שב שמעתתא", "קצות החושן", ו"אבני מילואים" שהאירו את העולם כולו באור תורתם. (בית ומנוחה עמוד יט) (פרקי אבות עם ביאור מאירת עינים ושמחת הלב מסדרת החובות הלכה ובאגדה).

המשך בעמוד האחרון

מלא. כעבר חצי שנה פקד העו"ד את ביתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן זצ"ל לאיזה נושא שעמד על הפרק לאחר שענה של התיעצות פנה לצאת, ומרן יצא אל התפלה, ובקש שיקראו לעקב וינרוט. הגיע ופנה אליו מרן בחיבה: יעקב, האם אתה זוכר את המקרה שארע לפני חצי שנה, שקאשי ושיבות שנעזרו על ירך סרבו לקבל את הבחור לשיבותיהם למרות בקשתך האישית? יעקב הנהן בחיוב.

ברצוני לבקש ממך שמכאן ואילך, בין בחיי ובין לאחר מאה ועשרים שנותי, תזכר תמיד את הדבר הבא: "אתה לא עושה חסדים עם עולם התורה על מנת לקבל פרס! גם אם תהנה קשיים, תסכולים וכפיות טובה, זכור תמיד לסייע לעולם התורה בלי שום תנאי, בלי לקבל שכר, ובלי שמץ של תקנה לזכות בהכרת הטוב".

המשיך מרן ואמר: דע לך שמצוות תלמוד תורה שקולה כנגד כל המצוות. זו הסבה שדנקא בנקדה הזו תקף היצר הרע בכל כוחותיו, ולכן הכי קשה לאנשים להרים תרומות ללומדי התורה, כי לא כל אחד ראוי לזכות במצוה הזו. אבל אתה, לא משנה איך יתחסו אליך ולא משנה כמה יאכזבו אותך, תמשיך לעזור לעולם התורה לעולם. שבת שלום ומברך.

הורה מרן הרב שטיינמן לאותו רב שאחראי על הקבלה: סע עכשו לעקב וינרוט, בקש את מחילתו והודיע לו שהבחור מתקבל לישיבה לאלתר בתנאי שיעמד במה שאני אבקש. ואל תעשה זאת בטלפון.

המארגע התרחש בימי בין הזמנים ונדע אותו רב שיעקב וינרוט יוצא בימים אלו בכל שנה למנוחה בשוויץ, אמר אותו רב לראש הישיבה שפמדימה שהוא בשוויץ. אמר לו ראש הישיבה מרן הרב שטיינמן גם אם הוא בשוויץ תסע עד אליו ותעשה ככל אשר צויתך.

הרב עשה את אשר הורה מרן התקשר לעו"ד ואמר לו: יעקב אני חייב להפגש אתך דחוף היכן אתה?

השיבו העו"ד שפעת הוא חזר משוויץ והוא נמצא במלון "מצודת דוד" בירושלים. נסע הרב האחראי על הקבלה ועוד ר"מ מהישיבה ונפגשו עם יעקב וינרוט וספרו לו את כל אשר אמר ראש הישיבה מרן הרב שטיינמן זצ"ל שהם מתנצלים ומבקשים את סליחתו והבחור מתקבל לאלתר לישיבה רק בתנאי אחד.

העו"ד נדרך מה יהיו הבקשות פעת. וכמעט עבר להתקפה אבל מפני בבודם שותק ואמר מה התנאי?

התנאי של מרן רבי אהרן ליב שטיינמן: שתאמר בפה מלא "הריני מוחל וסולח לכל הראשי הישיבות, שסייעתי להם פעמים רבות, ולמרות זאת לא נענו לבקשותי".

העו"ד לא האמין למשמע אזניו ובהתרגשות גדולה אמר שהוא מוחל בפה

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"ישננתם לבניך" (דברים ו' ז')

שלום לעם ישראל היקרים והחבבים

נשאלתי מאת אב לילדים, שרוצה לדעת כיצד מתמודדים. איך להתייחס כאשר הילדים חוזרים לביתם, ומספרים מה עבר עליהם ומה קרה בכיתתם. ולפעמים מספרים הם על המורים, וגם על שאר החברים, דברים שיש בהם דברי גנות, ואומרים את הדברים בכנות. ופעמים שאין בדבריהם תועלת, ואולי צריך לסגור בפני צערם את הדלת. ואיני יודע מה לעשות, האם למונעם או לחשות.

ועינתי לאבי המשפחה, שיזכה לגדל את בניו בשמחה. שודאי יש לתת לילדים לספר, מה שעליהם בבית הספר עובר. וזה לתועלת גידולם וחינוכם, לדעת מה עבר עליהם שם. ואין לחסום ולמונע אותם מלדבר, מה שעליהם במהלך היום עובר. וצריך לדעת איך לשמוע את הילדים, כגון בדברים מעיקים ומציקים, שיושבים מדי פעם על הלב, ולפעמים זה מאוד כואב. ומכל מקום בהזדמנות צריך איתם לדבר, שהדיבור הוא אינו הפקר. כדי שכשיגיעו לגיל שמכבינים, את האיסור ידעו להפנים, ומה נחשב דיבור לתועלת, ולאיוו שיחה לסגור את הדלת. וצריך חכמה גדולה לדעת מה לרחוק ומה לקרב, ולהראות לילד שאותו אתה מאוד אוהב. (חוט שני פרק ד' עמ' תנ"א). נזכה לראות נחת יהודית מכל יוצאי חלצינו, ולהרבות אבהו ואחווה עם כל ישראל אחינו.

פניני הדף היומי

מאת הרב: ג' ירון מרדכי זכאי שליט"א

האם מותר לשקר בשידוכין

ולב אלמנה ארנין (בבא בתרא דף טז')

בסוגייתנו אנו לומדים על איוב שהיה עובד ה' וירא ה' ועושה מעשים טובים עם הבריות, ואם היה רואה שישנה אלמנה שאינה מוצאת שידוך היה איוב משתדל להיות השדכן ומספר שהיא קרובת משפחתו ובכך היה מייקר את שמה והיו רוצים להשתדך עימה, ולכאורה נשאלת השאלה הרי ישנו איסור חמור לשקר ואיך איוב התיר לעצמו לשקר, אמנם כתבו האחרונים שישנם מקרים שבהם מצינו שמותר לאדם לשנות מדיבורו וכגון לצורך שלום בית, כך גם כאן לעניין שידוכים ובפרט של אלמנות ויתומים מותר לומר פרטים לא מדויקים כל זמן שלא מסתירים פגם או מום, ומספרים על החפץ חיים שהיה מסכים שיאמרו על יתומה שהיא קרובתו אם דבר זה יסייע לה בשידוך כים,

אמנם כמובן שצריך להיזהר שלא להגזים כשמתעניינים אצלו על בחור או בחורה, שכן דברים אלו עלולים להטעות ומאידיך גיסא צריך זהירות רבה שלא להוציא דיבה ולשון הרע על דברים שלא היו ולא נבראו, ובספר חפץ חיים הלכות רכילות (כלל ט') האריך בדיני שידוכין מה מותר ומה אסור לספר, וכגון אם החתן אפיקורס וכלפי חוץ נראה ירא שמיים ושומר תורה ומצוות, וכן אם יש לחתן מחלה מסוכנת שאינה חולפת וכוונתו של המספר לתועלת ולא משנאת החתן שדברים אלו מותר לספר. עוד כתב שאם החתן בחור תמים אין צורך לספר זאת שכן אבי הבחורה יכול לדבר עם הבחור ולתהות על קנקנו אם הוא בחור שבקי בענייני העולם או בחור תמים, עוד הוסיף החפץ חיים שאם המחותר (אבי הכלה) מוחזק לאדם שקרן שאינו עומד בדיבורו ומרמה את האנשים אין צורך לגלות לו על החתן ואין בכך משום אונאת דברים שכן גם המחותר עצמו עובר על אונאה, ונראה לכאורה שמה שכתב חזון על המקרה שהבחור אינו בחור מוכשר וכאן יש סברה שאין צורך לספר לחמיו שאינו אדם אמיתי שכן כפי מה שהוא אומר שעל בחור עילוי הוא ישלם כסף רב אף שאינו מתכוון לכך ברצינות כך שאומרים שהבחור אינו תמים הוא היתר גמור, אבל במקרה שיש לבחור מחלה ברור שצריך לספר שכן אף אם אבי הנערה הוא אדם שקרן הנערה לא צריכה לסבול על לא עוול בכפה משום מידותיו המגוננות של אביה.

שבת שלום

המעוניין לרכוש את ההיסק אנוני על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

בשבח והלל לה' יתברך שמהים את להודיע כי יצא לאור הספר "שיעורי הרב יגאל בהן" פרק טחשבה, אמונה ובטחון שמה, אהבת ה' והיטך הילדים

מחיר לחשיט כמל: 03-8000770 או דרך האינטרנט: yabla-omer.co.il ובמסגרות הספרים המובחרות

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה